

STANOVISKO ETICKÉ KOMISE UNIVERZITY KARLOVY K PODNĚTU Č. 1/2023

Předkladatel podnětu:

DŠ

Dotčené osoby:

TK, BŘ

Předmět podání:

Neetické vyjádření v rámci netransparentního procesu ve věci ukončení studia na FSV UK.

1. Předkladatel podnětu považuje za neetické vyjádření děkana FSV ohledně jeho znepokojení zneužití učitelské role v SIS, které je součástí rozhodnutí o ukončení studia.
2. Předkladatel podnětu považuje informace zapsané v zápisu z on-line zasedání OR politologie UK za nepravdivé, difamační a manipulativní.

Dotčená ustanovení Etického kodexu UK:

Část I. odst. 8, 9, 10 a 12

Stanovisko komise:

Etická komise UK konstatovala, že nedošlo k porušení Etického kodexu UK. Oborová rada má právo, a dokonce i povinnost sledovat a hodnotit studium v doktorském studijním programu.

Etická komise UK v případě posuzování rozhodnutí o ukončení studia vydaného dne 16. 2. 2023, které bylo sepsané děkanem FSV TK, neshledala rozpor s Etickým kodexem UK. Děkan FSV vyjádřil osobní znepokojení nad tím, že byla využita učitelská role v SIS. Lze konstatovat, že není zcela vhodné postoj děkana uvádět do Rozhodnutí o ukončení studia bez řádného prokázání, že učitelská role v SIS skutečně byla využita.

Etická komise UK v případě rozporovaných tvrzení zapsaných v zápisu ze zasedání OR politologie ze dne 11. 4. 2023 konstatuje, že taktéž neshledala rozpor s Etickým kodexem UK. DŠ dle dodaných podkladů zahájil komunikaci s předsedkyní OR až den před zamýšlenou obhajobou disertační práce. Z podkladů není patrné, že by předkladatel komunikoval přímo se svým školitelem, což je však pro finalizaci disertační práce a též pro narovnání vztahu zcela zásadní. Dle Studijního a zkušebního řádu, část III, čl. 10 je studium doktorandů sledováno a hodnoceno OR. OR má tedy právo zaujímat hodnotící stanoviska k plnění ISP ze strany studentů a vyjadřovat svůj názor. Učiněný zápis z jednání oborové rady pro předkladatele nepředstavuje újmu, vzhledem k tomu, že důvodem ukončení studia bylo jednoznačné nedodržení podmínky stanovené v mimořádném hodnocení ISP.

Vysvětlení:

I.

Etická komise Univerzity Karlovy (dále jen „komise“) se případem zabývala na základě podnětu předkladatele ze dne 27. února 2023.

II.

Komise zkoumala, zda jí podnět přísluší a zda nejsou překážky k jeho projednání. Brala přitom v úvahu následující okolnosti:

1. Předkladatel i dotčení byli v době podání členy akademické obce UK.
2. V podnětu jsou identifikována dotčená ustanovení Etického kodexu UK.
3. K podnětu byl připojen důkazní materiál, na základě něhož lze podnět posoudit.

Komise se usnesla, že podnět jí přísluší a že nejsou překážky k jeho projednání.

III.

Předkladatel podnětu je student osmého ročníku doktorského studijního programu (DSP) Politologie na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy (FSV UK) DŠ (dále jen DŠ). Studentovi DŠ bylo nařízeno mimořádné hodnocení plnění individuálního studijního plánu (ISP), a to ve lhůtě do 30. 11. 2022. Notifikace přišla DŠ e-mailem dne 10. 11. 2022 s pokyny pro mimořádné hodnocení plnění ISP: předložit disertační práci k závěrečné obhajobě do konce listopadu 2022. DŠ dne 29. 11. 2022 prostřednictvím emailové korespondence vyjádřil nesouhlas s mimořádným hodnocení plnění ISP, e-mail byl adresovaný předsedkyni oborové rady (OR) doktorského studijního programu (DSP) Politologie – B. Ř. Na e-mail nesouhlasně předsedkyně OR reagovala dne 30. 11. 2022 s tím, že již nemůže brát stížnost na vědomí. DŠ se následně obrátil na studentského ombudsmana A. M. a též se obrátil na Centrum doktorských studií institutu politologických studií (IPS) FSV UK, ti však byli z následné emailové korespondence vyřazeni. DŠ v emailové korespondenci adresované předsedkyni OR stále zaujímá nesouhlasné stanovisko s mimořádným hodnocením (dne 30. 11. 2022). V rámci mimořádného hodnocení byl DŠ hodnocen písmenem „C“ dle čl. 10 odst. 8 Studijního a zkušebního řádku UK, neboť disertační práci k závěrečné obhajobě neodevzdal. S výsledkem hodnocení byl DŠ srozuměn dne 21. 12. 2022. Na základě nesplnění požadavků mimořádného hodnocení ISP mu byla nejprve vydána výzva k seznámení se s podklady rozhodnutí (výzva zaslána dne 5. 1. 2023), ke které se mohl ve lhůtě 7 dnů vyjádřit. Dne 10. 1. 2023 DŠ využil svého práva k nahlédnutí do spisu a následně dne 11. 1. 2023 podal nesouhlasné vyjádření s upozorněním na chybějící podklady (podklady k hlasování, komunikace OR a vyjádření předsedkyně OR) adresované panu děkanovi PhDr. JUDr. Tomášovi Karáskovi, Ph.D. Dne 19. 1. 2023 DŠ obdržel další Výzvu k seznámení se s podklady pro rozhodnutí. DŠ dne 24. 1. 2023 opět využil svého práva seznámit se s podklady a dne 26. 1. 2023 DŠ zaslal panu děkanovi své Vyjádření k druhé Výzvě k seznámení se s podklady rozhodnutí. Ve vyjádření upozorňuje na i) neobjektivní hodnocení ISP za rok 2021/2022; ii) rozdílný přístup v hodnocení ISP v porovnání s ostatními studentkami/studenty a iii) nemožnost využít řešení své situace podporou od Studentského ombudsmana IPS FSV UK. Děkan FSV UK dne 16. 2. 2023 vydal rozhodnutí o ukončení studia. Děkan ve svém rozhodnutí **vyjádřil znepokojení nad tím, že student (DŠ) využil své role v SIS k tomu, aby mohl Oborovou radu konfrontovat s tím, jak rozhodovala u jiných studentů.** Toto nařčení z využití přístupu v roli „Učitele“ v SIS považuje DŠ jako neetické, a to zvláště za situace, je-li konstatováno v dokumentu Rozhodnutí, který je součástí správního řízení. Student odmítá, aby byl konfrontován s nepodloženými spekulacemi, které mají za cíl jej nevybíravě poškodit.

K celé záležitosti bylo dne 22. 3. 2023 vydáno stanovisko ombudsmanky UK PhDr. Kateřiny Šámalové, Ph.D. Ta ve svém stanovisku shledala projevy, které mohly vést k znevýhodněnému postavení studenta v jeho studijní situaci. Konkrétně uvedla, že je sporné, zda OR věnovala dostatečnou pozornost zhodnocení všech studijních výsledků DŠ (nebylo přihlíženo k rozšíření disertační práce o 20 NS, vědeckovýzkumným výstupům a příspěvku na konferenci). Dále ombudsmanka uvedla, že nesouhlasí s postupem fakulty, aby součástí rozhodnutí o ukončení studia bez dalších důkazních prostředků bylo nařčení studenta z toho, že využil své učitelské role v SIS. Naopak je proto, aby způsob hodnocení zachovával principy uniformity a transparentnosti, a hodnocení tak bylo kdykoli zveřejnitelné. Ombudsmanka dále poukázala na zabránění studentskému ombudsmanovi IPS FSV UK plně uplatnit svoji roli v případě DŠ. Ombudsmanka UK dne 22. 3. 2023 doporučila celkem 6 opatření, z nichž tři adresovala přímo DŠ a zbylé tři FSV UK.

Mimo jiné doporučila DŠ podat odvolání proti rozhodnutí o ukončení studia a usilovat o narovnání vztahu se školitelem MP.

Dne 24. 5. 2023 převzal DŠ písemnost Výzva k vyjádření se k pokladům rozhodnutí z 19. 5. 2023 a dne 25. 5. využil svého práva k nahlédnutí do spisu. Jedním z podkladů byl zápis ze zasedání OR politologie (UK) ze dne 11. 4. 2023 (on-line). DŠ rozporuje a nesouhlasí s přinejmenším třemi tvrzeními, které jsou v něm uvedena. Tato tvrzení jsou dle DŠ v rozporu s Etickým kodexem UK:

1) **„V průběhu doby mimořádného hodnocení pan DŠ nekontaktoval žádnou z odpovědných osob, tj. svého školitele MP, předsedkyni OR BŘ, ani příslušnou studijní referentku.“** Toto tvrzení se dle DŠ nezakládá na pravdě. V dodaných podkladech je zaznamenána emailová komunikace s předsedkyní OR nejdříve ze dne 29. 11. 2022.

2) **„Doktorand i nadále nekomunikuje se školitelem. OR zdůrazňuje, že pan DŠ nerefletoval ani doporučení ombudsmanky UK, aby komunikaci v tomto ohledu zlepšil.“** Toto tvrzení se dle DŠ nezakládá na pravdě a označuje jej za manipulativní.

3) **„Podle názoru OR je v současné době nezbytné nastolit takové podmínky v rámci doktorského studia politologie UK, aby se MP mohl věnovat ostatním svým doktorandům a p. DŠ dále neblokoval jeho činnost jako školitele. Důvodem je mimo jiné o blížící se přijímací řízení, kdy stávající situace omezuje možnosti přijetí dalších doktorandů, které by MP mohl vést. Pan DŠ svým nezodpovědným přístupem zatěžuje rovněž činnost OR a přispívá k neobdobné atmosféře v rámci doktorského studia na FSV UK obecně.“** Toto tvrzení je dle DŠ difamační a neetické.

Ustanovení Etického kodexu UK, která měla být porušena, byla upřesněna takto:

„Část I (společné zásady), článek 8, kdy došlo k nerespektování osobní cti DŠ a dobré pověsti;
článek 9, kdy zmíněné vyjádření popírá zásady kolegiality a akademické spolupráce;
článek 10, kdy došlo k artikulaci kritických podnětů, avšak ne zcela na podloženém základě, spekulativně s cílem zdiskreditovat věcnou argumentaci DŠ, konání DŠ opírající se o zákonná ustanovení, jakož i ustanovení interních předpisů UK;
článek 12, kdy došlo k uplatnění kritiky, avšak zcela nekorektně.“

IV.

Etická komise UK po řádném prostudování všech dodaných materiálů, došla k následujícímu stanovisku:

- 1) Etická komise UK v případě posuzování rozhodnutí o ukončení studia vydaného dne 16. 2. 2023, které bylo sepsané děkanem FSV TK, neshledala rozpor s Etickým kodexem UK. Děkan FSV vyjádřil osobní znepokojení nad tím, že byla využita učitelská role v SIS. Lze konstatovat, že není zcela vhodné postoj děkana uvádět do Rozhodnutí o ukončení studia bez řádného prokázání, že učitelská role v SIS skutečně byla využita.
- 2) Etická komise UK v případě rozporovaných tvrzení zapsaných v zápisu ze zasedání OR politologie ze dne 11. 4. 2023 konstatuje, že taktéž neshledala rozpor s Etickým kodexem UK. DŠ dle dodaných podkladů zahájil komunikaci s předsedkyní OR až den před zamýšlenou obhajobou disertační práce. Z podkladů není patrné, že by DŠ komunikoval přímo se svým školitelem, což je však pro finalizaci disertační práce a též pro narovnání vztahu zcela zásadní. Dle Studijního a zkušebního řádu, část III, čl. 10 je studium doktorandů sledováno a hodnoceno OR. OR má tedy právo zaujímat hodnotící

stanoviska studentů a vyjadřovat svůj názor. Učinný zápis z jednání oborové rady pro předkladatele nepředstavuje újmu, vzhledem k tomu, že důvodem ukončení studia bylo nedodržení podmínky stanovené v mimořádném hodnocení ISP.

Stanovisko přijato komisí dne 23. 6. 2023

Hlasování komise: 6 pro, 0 proti, 0 se zdrželo

Za správnost: Mgr. et Mgr. Marek Vácha, Ph.D., předseda komise